

1. tillæg til § 12 – miljøgodkendelse
af svineproduktion på matrikel 2c, 1b, 6d, 6f og 7a St. Linde By,
Karise, beliggende Ågårdsvej 2, 4653 Karise

Tillægget er meddelt den 3. juli 2014

Registreringsblad

Titel: Tillæg nr. 1 til eksisterende miljøgodkendelse af svinebrug Ågårdsvej 2, 4653 Karise

Overordnet lovgrundlag § 12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af

husdyrbrug Dato for godkendelse: 3. juli 2014

Journalnr. 09.17.18-P19-1-13

Ejendommens navn Lindelyst

CHR-nr. 111633

CVR-nr. 27702295

Matr. nr. (ejerlav) 2c m. fl., St. Linde by, Karise sogn

Ansøgers navn og adresse Larsen og Lymark I/S
Ågårdsvej 2
4653 Karise
Tlf: 35558667/40944302
e-mail: teis@lymark.dk

Konsulent Patriotisk Selskab
Tine Marquard
Zimmermann
Ørbækvej 276
5220 Odense SØ
Tlf. 63155400
e-mail: tmz@patriotisk.dk

Tilsynsmyndighed Faxe kommune, Teknik og Miljø,
Industrivej 2, 4683 Rønnede,
naturogmiljoe@faxekommune.dk

Miljøsagsbehandler Merete Mygind

Udarbejdet af Henrik Maibom, Orbicon

Kvalitetssikring Peter Nygård, Orbicon

Indholdsfortegnelse

Indledning	4
Klagevejledning og offentliggørelse	5
Interessentliste for høringsperiode og offentliggørelse	7
Vilkår for husdyrproduktion på Ågårdsvej 2	8
Generelle vilkår.....	8
Udbringningsarealer.....	8
Faxe Kommunes samlede vurdering	10
Kommentar indkommet ved høring	10
Vurderingsgrundlag	10
Varetagelse af hensyn til miljøet.....	10
Ejendommens placering og indretning.....	11
Naboforhold	11
Påvirkning af grundvand.....	11
Påvirkning af overfladevand	11
Påvirkning af natur	13
Påvirkning af kulturmiljø	17
Gennemgang af BAT (Bedst tilgængelig teknik)	18
Udbringning af husdyrgødning	18
Referencer ifm. naturafsnittet	19
Oversigt over bilag	20

Indledning

Ikke-teknisk resumé

Teis Lymark og Dan Larsen har søgt Faxe Kommune om et tillæg til den eksisterende § 12 miljøgodkendelse af svinebruget beliggende på Ågårdsvej 2, 4653 Karise.

Den eksisterende miljøgodkendelse blev meddelt d. 17. februar 2011 iht. § 12 i Husdyrloven til et dyrehold bestående af 15.100 smågrise 8-28 kg og 14.875 slagtesvin 28-104 kg.

Teis Lymark og Dan Larsen har valgt at tilkøbe 2 ekstra arealer (17-1 og 17-2). De ejede og forpagtede arealer forøges derfor fra 204,33 ha til 225,17 ha. Ansøger anvender 4 % reduktion af handelsgødningsnormen som virkemiddel, for at reducere udvaskningen af kvælstof. Ved tilkøbt af de ekstra arealer, kan ansøger reducere sine gylleaftaler fra 207,3 DE til 149 DE afsat svinegylle.

Dette tillæg meddeles som tillæg nr. 1 til den eksisterende miljøgodkendelse af 17. februar 2011. Den eksisterende miljøgodkendelse erstattes ikke af dette tillæg til miljøgodkendelsen. Tillægget til miljøgodkendelsen er udarbejdet af Faxe Kommune.

Meddelelse om tillæg nr. 1 til miljøgodkendelse

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger meddeler Faxe Kommune hermed godkendelse til den ansøgte ændring af ud- bringningsarealer og aftalearealer til ovennævnte ejendom på nedenstående vilkår. Det er Faxe Kommunes vurdering, at tillægget med de stillede vilkår for udbringningsarealerne, **ikke** vil medføre en væsentlig virkning på miljøet.

Det er Faxe Kommunes vurdering, at ændringen af udbringningsarealer, der behandles efter § 12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug **ikke** vil medføre en væsentlig påvirkning på miljøet. Derfor er offentligheden ikke informeret tidligt i beslutningsproces- sen ved offentlig annoncering. Ligeledes er det vurderet, at ændringen er af underordnet betydning for naboer, hvorfor tillægget ikke har været i høring, jf. Husdyrloven § 56, stk. 2.

Der er afholdt partshøring, hvor ejer er blevet hørt i henhold til Forvaltningslovens § 19 stk. 1¹

Tillægget gælder kun for det ansøgte. Der må **ikke** ske udvidelse eller ændring i dyreholdet, herunder stalde, plansiloanlæg, gød- ningsopbevaringsanlæg, udbringningsarealer og lignende, før ændringen er anmeldt og godkendt af Faxe Kommune. Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.

Der gøres endvidere opmærksom på, at et tillæg til den eksisterende § 12 miljøgodkendelse efter reglerne i Husdyrloven ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse, dispensation m.v. efter anden lovgivning.

Tillægsgodkendelsen skal, jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet otte år. Første revurdering foretages i 2022.

---

¹ Lovbem. Nr. 988 af 9. okt. 2012 om Forvaltningslov

Dette tillæg nr. 1 til den eksisterende miljøgodkendelse af 11. februar 2011, omhandler kun arealerne til husdyrbruget. Der er derfor ikke foretaget yderligere vurderinger i forhold til det i den eksisterende miljøgodkendelse godkendte dyrehold. Retsbeskyttelsen på vil- kår stillet i § 12 miljøgodkendelsen af 11. februar 2011 vil forblive uændret af dette tillæg.

Sagens grundlag

Følgende oplysninger er indgået i behandling af sagen:

- Ansøgning nr. 52879 version 2 fra 28.april 2014
- Miljøgodkendelse af 17. februar 2011
- Supplerende oplysninger fra konsulent

Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet i henhold til reglerne i Husdyrloven² med tilhørende bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug³, Husdyrgødningsbekendtgørelsen⁴ samt Miljøstyrelsens digitale husdyrvejledning⁵ version 2.0. Ejendommen er omfattet af § 12 stk. 1, da ejendommen er på mere end 250 DE.

Tillægget har været i partshøring i 2 uger den 11. marts 2014 til den 26. marts 2014. Der er kommet bemærkninger til tillægget i høringsperioden. Bemærkningen og Faxe Kommunes vurdering kan ses på tillæggets side 10 under overskriften: Kommentar indkommet ved høring.

Klagevejledning og offentliggørelse

Faxe Kommune har meddelt et tillæg til eksisterende § 12 miljøgodkendelse af 17. februar 2011 af husdyrbruget på Ågårdsvej 2, 4653 Karise. Tillægget er givet i medfør af § 12 stk. 3 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Der kan klages over afgørelsen om miljøgodkendelse inden 4 uger fra dens annoncering på kommunens hjemmeside, dvs. senest den- 1. august 2014 kl. 13.

En klage skal sendes skriftligt til Faxe Kommune, Frederiksgade 9, 4690 Haslev, gerne pr. mail på naturogmiljoe@faxekommune.dk. Kommunen videresender klagen med sagens akter til Natur- og Miljøklagenævnet. Hvis afgørelsen påklages, vil dette blive meddelt ansøger.

De klageberettigede er¹:

- Ansøger
- Enhver med individuel væsentlig interesse i afgørelsen.
- Sundhedsstyrelsen.
- Landsdækkende organisationer og foreninger.
- Lokale foreninger, der forinden har meddelt Faxe Kommune, at de ønsker klageret

En eventuel klage har ikke opsættende virkning, medmindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet, hvorfor godkendelsen på eget ansvar kan udnyttes før klagefristen er udløbet i henhold til Husdyrlovens § 81, stk. 1.

Denne afgørelse kan også indbringes for domstolene, jf. Husdyrlovens § 90. Det skal ske indenfor seks måneder efter annonceringen.

Gebyr for betaling af klage

---

¹ Jævnfør husdyrlovens § 83 - § 87.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af din klage, at du betaler et gebyr på 500 kr. Du modtager en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen fra kommunen. Du skal benytte denne opkrævning ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet begynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Hvis gebyret ikke betales på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrbetalingen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk

Gebyret betales tilbage, hvis

1. klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
2. klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
3. klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelsen som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

1. der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen og projektilbasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
2. klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret betales dog ikke tilbage, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Aktindsigt

Kommunen skal samtidig oplyse, at der til enhver tid er adgang til aktindsigt i sagen, jævnfør offentlighedsloven, forvaltningsloven og lov om aktindsigt i miljøoplysninger.

Med venlig hilsen

Merete Mygind
Miljøsagsbehandler

³ Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 294 af 31/03/2009

⁴ Bekendtgørelse om husdyrbrug og erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. nr. 915 af 27.6.13

⁵ <http://www2.mst.dk/wiki/husdyrvejledning.default.aspx>

Interessentliste for høringsperiode og offentliggørelse

Nedenstående er orienteret om udkast og om meddelelse af tillæg

- Ansøger/ejer: Lymark og Larsen I/S, Ågårdsvej 2, 4653 Karise, e-mail: teis@lymark.dk
- Patriotisk Selskab, Tine Marquard Zimmermann, e-mail: tmz@patriotisk.dk og Mette S. Sørensen, e-mail: mss@patriotisk.dk

Nedenstående er kun orienteret om meddelelse af tillæg nr. 1

- Miljøministeren: Højbro Plads 4, 1200 København K, mim@mim.dk
- Sundhedsstyrelsen, Islands Brygge 67, 2300 København S, [sst@sst.dk](mailto:ssst@sst.dk)
- Danmarks Fiskeriforening, H.C. Andersens Boulevard 37, 1553 København V, E-mail: mail@fiskeriforening.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup, E-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Hoved- Lokalafdeling Faxe, E-mail: natur@dof.dk og faxe@dof.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund. Skyttevej 4, 7182 Bredsten, post@sportsfiskerforbundet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V, E-mail: natur@dof.dk og faxe@dof.dk
- Friluftsrådet, Kreds Østsjælland v. Erik Troigaard, E-mail: erik@troigaard.dk
- Friluftstrådet, Lokal afdeling, v. Poul Pedersen, poulp@get2net.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, E-mail: dnfaxesager@dn.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4 B, 2200 København N, E-mail: husdyr@ecocouncil.dk

Vilkår for husdyrproduktion på Ågårdsvej 2

I vilkårsdelen fremgår de betingelser, hvorunder husdyrbruget skal drives. Grundlaget for tillægget fremgår af ansøgningen og svine- bruget skal drives i overensstemmelse hermed. Der gøres opmærksom på at evt. lovkrav fra andre love skal overholdes, selvom disse ikke er medtaget. Vilkår i den eksisterende miljøgodkendelse af 11. februar 2011 er gældende, såfremt andet ikke er nævnt.

Generelle vilkår

1. Vilkår 46, 47 og 48 i den gældende § 12-miljøgodkendelse af 11. februar 2011 ophæves.
2. Vilkårene i dette tillæg skal, hvis andet ikke er anført, være opfyldt fra den dato, hvor tillægget træder i kraft. Tillægget bortfalder, såfremt det ikke er udnyttet inden to år efter at tillægget er meddelt.
3. Der skal til enhver tid være et eksemplar af tillægget på husdyrbruget. Den ansvarlige for driften og de øvrige ansatte skal være bekendt med relevante vilkår.

Udbringningsarealer

4. Der må udover de arealer som er omfattet af den gældende godkendelse (godkendelsens vilkår 44) udbringes husdyrgødning på de ansøgte nye ekstra udbringningsarealer, jf. bilag 1.
5. Kvælstofnormen for handelsgødning skal være reduceret med 4 % gældende for alle bedriftens arealer.
6. På husdyrbrugets udbringningsareal må der maksimalt udbringes 30.475 kg kvælstof fra husdyrgødning, svarende til et dyretryk på 1,40 DE/ha.
7. På husdyrbrugets udbringningsareal må der maksimalt udbringes 7.079 kg fosfor fra husdyrgødning, svarende til 31,4 kg fosfor/ha pr. år.

Overholdelse af beskyttelsesniveauerne er under den forudsætning, at de standardsædskifter og gødningstiltag, som ansøger oplyser, ligger til grund for beregningen af fosfor- og kvælstofbelastningen fra husdyrbruget, overholdes. For at sikre at dette er overholdt, er der i eksisterende godkendelse sat krav til dokumentation af sædskifte og gødningsplaner på alle ejede og forpagtede udbringningsarealer.

Såfremt der sker ændringer med hensyn til udbringningsarealernes omfang og placering i forhold til det, der indgår i tillægget til miljø- godkendelsen – jf. bilag 1 - skal dette anmeldes til Faxe Kommune efter bestemmelserne i §§ 15-16 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug. Kommunen skal derefter vurdere om udbringning af husdyrgødning på de anmeldte arealer kan påvirke miljøet væsentligt – jf. § 16 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Ændring af udbringningsarealer: Nye arealer kan erstatte arealer i den allerede meddelte miljøgodkendelse, hvis disse som minimum dækker samme areal, og at disse ikke er mere sårbare. Der skal i den forbindelse skelnes mellem ejendommens arealer (ejede og forpagtede arealer) og arealer, hvor der indgås aftale om overførsel af husdyrgødning, idet nye arealer kun kan erstatte arealer inden for tilsvarende kategorier (ejet/forpagtede eller aftalearealer). Kommunens vurdering af sårbarheden af de anmeldte arealer foretages som udgangspunkt ud fra de generelle beskyttelsesniveauer i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, som er gældende på anmeldelses tidspunktet.

Anmeldelse af udskiftning af udbringningsarealer skal senest fremsendes til kommunen før planårets begyndelse den 1. august via IT- ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk eller tilsvarende system. Kommunen skal inden 1. oktober tilkendegive, om de anmeldte arealer kan betragtes som mere sårbare end de udbringningsarealer, der ønskes udskiftet. Hvis arealerne bedømmes mere sårbare, kan anmeldelsen trækkes tilbage, og der kan anmeldes nye arealer senest den 15. oktober. Hvis Kommunen har indsigelser imod de anmeldte arealer, skal dette meddeles anmelder senest den 31. december.

Udskiftning til arealer, som er mere sårbare end allerede godkendte arealer, kan kun ske efter forudgående godkendelse efter § 11, § 12 eller § 16 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Faxe Kommunes samlede vurdering

På baggrund af ansøgningsmaterialet samt Faxe Kommunes registreringer af områdets grundvands-, vandløbs- og naturforhold har kommunen vurderet, at tillægget, med de stillede vilkår, ikke vil medføre en væsentlig virkning på miljøet.

I dette tillæg er fosforbelastningen for alle ejede og forpagtede arealer vurderet samlet. De eksisterende arealer og nye arealer er vurderet samlet, da ændringen i dyretrykket på de ejede og forpagtede arealer har ændret resultatet i fosforberegningen ift. miljøgodkendelsen af 17. februar 2011.

Alle ejede og forpagtede arealer vurderes ikke samlet ift. udvaskning af nitrat til sårbare Natura-2000 område i denne tillægsgodkendelse. Grundet brug af virkemidlet reduceret kvælstofnorm for handelsgødning (4 %) , er udvaskningen faldet fra 37,5 kg N/ha/år til 35,5 kg N/ha/år. Desuden er husdyrtrykket forsat faldende i oplandet til Køge Bugt ifølge dyretryksdatabasen². Konklusionen omkring udvaskning til Habitatområde i dette tillæg er derfor indeholdt i konklusionen i den eksisterende godkendelse.

Hvor andet ikke er angivet, er der kun vurderet på de nye ejede og forpagtede arealer. De allerede godkendte arealer er vurderet i miljøgodkendelsen af 17. februar 2011.

Det er derfor Faxe Kommunes opfattelse at:

- husdyrbrugets arealer drives under anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)
- der er sikret en tilfredsstillende beskyttelse af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer, fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger overholder udvidelsen afskæringskriterierne, hvorfor Faxe Kommune meddeler tillæg til den eksisterende miljøgodkendelse på en række vilkår. I det følgende uddybes den samlede vurdering af den ansøgte areal- ændring.

Kommentar indkommet ved høring

Udkast til tillægget har været i partshøring hos ansøger og ansøgers konsulent i 2 uger fra 11. marts 2014 til den 26. marts 2014. Der er indkommet bemærkninger fra ansøgers konsulent i høringsfasen. Faxe Kommune ændret i godkendelsen på baggrund af kommentarerne, men vi har ikke fundet at ændringerne giver anledning til en ny partshøring.

Ansøger påpeger, at der mangler en redegørelse for, at den udbragte gødningsmængde på ejendommens arealer er forøget i forhold til den gældende miljøgodkendelse og ønsker derfor at det af tillægget fremgår, at de har lov til at udbringe husdyrgødning svarende til 1,4 DE/ha.

Da der er ansøgt om DE reel på 1,4 DE/ha, er det, det tilladte. Da der ikke er ansøgt om reduceret husdyrtryk som virkemiddel, skal der heller ikke stilles vilkår herom, altså gælder fuldt harmonitryk. For at tydeliggøre forholdet har vi i redegørelsen tilføjet: Ansøger kan med det ansøgte gøde til harmoniloftet på 1,4 DE/ha.

Vurderingsgrundlag

Tillægget til den eksisterende miljøgodkendelse og vurderingerne bygger

- på: Oplysninger fra ansøger og ansøgers konsulent
- Faxe Kommunes oplysninger om områdets natur- og miljøforhold
- Områdets sårbarhed over for påvirkninger fra
- husdyrbruget Målsætninger og retningslinjer fra Faxe

---

² Statsforvaltningen Nordjyllands database, <http://www.jordbrugsanalyser.dk/webgis/kort.htm>

Der gøres opmærksom på, at tillægget skal revurderes om 8 år i 2022.

Varetagelse af hensyn til miljøet

I det følgende behandles det ansøgte i forhold til

- Grundvand
- Overfladevand
- Natur, herunder Natura 2000
- Kulturmiljø
- BAT

Ejendommens placering og indretning

Der sker ikke ændringer i dyreholdet, ejendommens placering eller indretning, eller i andre forhold vedrørende driften af staldanlæg- get. Dette forhold reguleres derfor i eksisterende miljøgodkendelse af 11. februar 2011.

Naboforhold

Der sker ikke ændringer i lugt, støj, støv, lys, skadedyr, døde dyr, olie og kemikalier. Dette hold reguleres derfor i eksisterende miljø- godkendelse af 11. februar 2011.

Transport

De nye arealer ligger, så gødningstransport kun passerer solitære boliger i det åbne land. Der stilles ikke yderligere vilkår til transport, end det der fremgår af den eksisterende miljøgodkendelse.

Påvirkning af grundvand

Grundvand

I henhold til de generelle beskyttelsesniveauer, der er nævnt i bilag 3 i Bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, kan der, i forbindelse med udvidelse af husdyrproduktion, ikke tillades nogen merbelastning inden for nitratfølsomme indvindingsområder (NFI-områder), såfremt udvaskningen fra rodzonen overstiger 50 mg nitrat pr. liter ved den ansøgte drift. En miljøgodkendelse skal endvidere leve op til udarbejdede indsatsplaner med hensyn til drikkevandsbeskyttelse.

NFI, udpegninger

Begge nye udbringningsarealer ligger i NFI-område. Ingen af de hidtidige udbringningsarealer ligger i NFI-område. Der beregnes en udvaskning på 60 mg nitrat/l på de eksisterende arealer. Efter erhvervelse af de to nye arealer (17-1 og 17-2) beregnes samme udvaskning. Beskyttelsesniveauet er derfor overholdt. Virkemidlet for at overholde beskyttelsesniveauet er en reduktion af kvælstofnormen for handelsgødning på 4 %. Der stilles derfor et vilkår [herom](#).

Det er registeret følgende boringer på ejendommens arealer:

- Mark 44 - markvandsboring, DGU-nr. 104. 1648: 5 m sprøjte- og gødskningsfri zone omkring vandboringen

Faxe Kommune har i gældende kommuneplan ikke krav om egentlige beskyttelseszoner omkring boringer. Se bilag 2

for nitratfølsomme områder og områder med særlig drikkevandsinteresse.

Påvirkning af overfladevand

Overfladevand

Plantevæksten i fjorde, indre farvande og søer er i vid udstrækning bestemt af tilførslerne af kvælstof og fosfor fra oplandene til de pågældende fjorde m.v. For store tilførsler medfører typisk en forringet miljøtilstand i disse vandområder.

I fjorde og indre farvande kan både kvælstof og fosfor – i varierende grad – virke begrænsende for plantevæksten, mens plantevæksten i søer typisk er begrænset af fosfortilførslen.

I vandløb har diffus næringsstofftilførsel typisk mindre betydning for miljøtilstanden, da andre faktorer har større betydning herfor. Erosion og overfladisk afstrømning, som direkte fører organisk materiale – herunder husdyrgødning – til vandløb, vil kunne forringe miljøtilstanden i de pågældende vandløb, mens de næringsstoffer, som et vandløb derved fører med sig, vil kunne forringe miljøtilstanden i nedstrømsliggende søer, fjorde og indre farvande.

Indhold af næringsstoffer i husdyrgødning

Indholdet af næringsstoffer i husdyrgødning har stor betydning for tabet af ammoniak, nitrat og fosfor til omgivelserne. I ansøgningen er indholdet af kvælstof og fosfor i den producerede husdyrgødning beregnet på grundlag af normtal for næringsstof i husdyrgødning, udarbejdet af Danmarks Jordbrugsforskning. Ud fra disse beregninger vurderer Faxe Kommune, om overfladevandet påvirkes.

Referencesædskiftet

Referencesædskiftet er det sædskifte, der som udgangspunkt anvendes i forbindelse med vurdering af beskyttelsesniveauet for nitrat og fosfor. IT-systemet fastlægger et referencesædskifte for alle husdyrbrugets arealer, bortset fra arealer, der angives at have vedvarende græs pr. 1. januar 2007. For hver mark skal desuden aktivt vælges et sædskifte. Da der er valgt samme sædskifte, et S2-sædskifte, som referencesædskiftet på alle marker, stilles ingen krav til sædskiftet i miljøgodkendelsen.

Vandløb

Af de nye udbringningsarealer er mark 17-1 beliggende vandløbsnært. Mark 17-2 grænser ikke op til beskyttede eller målsatte vandløb. For placering se bilag 1.

Mark nr.	Vandløbsnavn, strækning	Målsætning, tilstand og potentiale
17-1	Storkebæk, øvre	Vandløbet er ikke bedømt i udkast til Vandplaner 2013.

Vandløbsstrækningen er dog omfattet af kravet om 10 meter bræmme på Naturerhvervsstyrelsens kompensationskort.

Faxe Kommune vurderer, at drift af arealerne ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af vandløbet, idet det er beskyttet af de sprøjte-, gødsknings- og dyrkningsfri 10 meter bræmmer. Derudover skrånere udbringningsarealet ned mod vandløbene.

Nitrat

Kvælstofudvaskning

Ud fra arealers forskellige evne til at reducere nitrat på det udvaskede kvælstofs vej fra marker til sårbare Natura 2000- vandområder, har Staten fået foretaget en udpegning af område. Disse områder er – afhængigt af reduktionsevne – kategoriseret i de såkaldte nitratklasser 1, 2 og 3.

For udbringningsarealer beliggende i områder med nitratklasse 1-3 skal der, i henhold til Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, være et lavere husdyrtryk end de generelle harmoniregler giver mulighed for – eller anvendes bestemte virkemidler, som mindsker kvælstoftabet.

Beskyttelsesniveauet for nitrat er defineret som en skærpelse af det generelle harmonikrav ud fra nitratklasse 1-3. Afhængig af udbringningsarealernes placering, vil der på ejendomsniveau blive beregnet et samlet krav til hele husdyrbruget. Reduktionspotentialet, som ligger bag nitratklassen, er et udtryk for hvor stor en del af kvælstoffet, der bliver tilbageholdt i jorden og derved ikke kommer ud i de danske farvande.

Alle arealer ligger i nitratklasse 1 indenfor hvilke harmonikravet reduceres til 85 %.

Beregning af nitratudvaskning

I følge IT-ansøgning er DEreel 1,4 DE/ha, mens DEmaks 1,19 DE/ha. Da DEreel er større end DEmax, har ansøger taget et virkemiddel i brug.

Beregning af udvaskning af N via Farm-N

Udvaskningen af nitrat er i Farm-N beregnet til maksimalt 36,7 kg N/ha/år ved maksimale antal DE og 35,5 kg N/ha/år reelt med virkemidlet (4 % reduktion af handelsgødningsnormen) i ansøgt drift. Da den reelle udvaskning er mindre end den maksimalt tilladte for nitratklassen, er beskyttelsesniveauet for nitrat til overfladevand overholdt.

Som tidligere nævnt, er vurderingen af nitratudvaskning til Habitatområde³ indeholdt i eksisterende godkendelse.

Faxe Kommune vurderer, at udvidelsen af husdyrholdet på ejendommen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af relevante vandløb, samt overholder kravet om maksimal udvaskning for nitratklasse 1. Vilkåret om en reduktion af handelsgødningsnormen på 4 % er allerede nævnt under grundvandsafsnittet. Ansøger kan med det ansøgte gøde til harmoniloftet på 1,4 DE/ha. Derfor ophæves vilkår 46 i den gældende godkendelse af 17. februar 2011.

Fosfor

I henhold til Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, har Staten fået foretaget en udpegning af områder, hvor der vurderes at være størst risiko for tab af fosfor til Natura 2000-vandområder, der er overbelastet med fosfor.

Disse områder udgøres af **lerjorde samt af lavbundsjord, der ikke har et højt indhold af jern** – svarende til lavbundsjord, der er kategoriseret i de såkaldte **okkerklasser 2, 3 og 4**.

For **dræned** eller **grøftede udbringningsarealer beliggende** på ovenstående **lavbundsjord** (benævnes **fosforklasse II**) – samt for **udbringningsarealer**, der er **drænet lerjord med et relativt højt fosfortal** (benævnes **fosforklasse I eller III**, afhængigt af fosfortal) – skal fosforoverskuddet holdes under bestemte niveauer. Dette indebærer bl.a., at fosforoverskuddet – uanset fosfortal

– ikke må øges inden for arealer omfattet af fosforklasse II, eller at der skal være balance mellem den tilførte **fosformængde og den fosformængde**, som optages af og fjernes med afgrøderne.

³ Udvaskning til Habitatområde

Arealerne afvander via Tryggevælde Å-systemet til Køge Bugt, der ikke er fosforoverbelastet Habitatområde, hvorfor husdyrbrugets andel af den samlede fosforudvaskning til kystområdet ikke beregnes.

Alle udbringings- og aftalearealerne ligger i opland til Køge bugt, der ikke er overbelastet med fosfor. Tilførslen af fosfor fra marker til overfladevand sker hovedsagelig ved udvaskning via dræn, overfladisk afstrømning, direkte grundvandsafstrømning og sand/jordfygning.

Fosforklasse

r

Ud fra oplysningerne om den anvendte mængde husdyrgødning ved nudrift og ansøgt drift samt oplysninger om det ansøgte udbringningsareal, kan det beregnes om beskyttelsesniveauet for fosfor er overholdt. Alle arealer ligger udenfor fosforklasse, hvorfor der ikke stilles krav om et maksimalt fosforoverskud. Der tillades et overskud på 7,3 kg P/ha/år, svarende til fosforoverskuddet ved harmoniløftet.

Fosforoverskuddet er beregnet ud fra det aktuelle standardsædskifte og den deraf beregnede normoptagelse af fosfor og tilførslen af fosfor fra husdyrgødning og anden organisk gødning. Der udbringes i ansøgt drift 31,4 kg P/ha pr. år, mens der fraføres 24,2 kg P/ha pr. år. Det giver et gennemsnitligt fosforoverskud på alle udbringningsarealer på 7,2 kg P/ha pr. år. Beskyttelsesniveauet for fosfor er derfor overholdt. Der stilles et vilkår om en maksimal udbringning af fosfor på 7.079 kg/år. [Se bilag 3 og 4 for nitrat- og fosforklasser.](#)

Påvirkning af natur

Ammoniak fra anlægget

Projektet indebærer alene godkendelse af arealer til modtagelse af svinegylle. Der er derfor ikke ændringer i noget produktionsanlæg, hvorfra der kan afdampe ammoniak.

Ammoniak fra udbringningsarealerne

I dette afsnit vurderes påvirkning fra ammoniak fra udbringningsarealerne af sårbar natur og sårbare arter samt internationale beskyttelsesområder.

Naturområder beskyttet af § 7 i Lov miljøgodkendelse af husdyrbrug mv.

Efter ændringen af husdyrloven i april 2011, blev lovens § 7 ændret, således den ammoniakfølsomme natur blev opdelt i tre kategorier.

Kategori 1-natur

Denne kategori omfatter de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000-planlægningen. Naturtyperne kan ses i bilag 2 i bek. om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug.

Kategori 1-natur omfatter ligeledes § 3-heder og -overdrev indenfor Natura 2000-områder, som ikke er nævnt ovenfor.

Den nærmeste kategori 1-natur er kvælstoffølsomme habitatnaturtyper (se bilag 5) i habitatområde nr. H122, der er en del af Natura 2000-område nr. 149, Tryggevejle Ådal.

Det drejer sig om de rigkærsarealer (typekode 7230), der er beliggende 6 km nordøst for de nærmeste udspretningsarealer.

Kategori 2-natur

Kategori 2-natur omfatter højmoser, lobeliesøer samt heder og overdrev større end hhv 10 og 2,5 ha, der er beliggende udenfor Natura 2000-områder og som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3,

Den nærmeste kategori 2-natur overdrev er beliggende på kanten af Tryggevejle Ådal ca. 6½ km nordøst for udspretningsarealerne (se bilag 1).

Kategori 3-natur

For kategori 3-natur gælder, at kommunen konkret skal vurdere følgende beskyttede, ammoniakfølsomme naturtyper uden for Natura 2000-områder, som ikke er omfattet af kategori 1 og 2: Heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, samt ammoniakfølsomme skove.

Skov defineres som arealer, der er større end ½ ha og mere end 20 meter brede, og som er bevokset med

træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer, jf. skovlovens definition af skov.

En skov betegnes som ammoniakfølsom, når:

der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel "skovjordbund",

skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel "skovjordbund", eller der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen over arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af skovlovens § 25.

På eller omkring udspretningsarealerne findes der ikke kategori 3- moser eller overdrev. (se bilag 6). Derimod ligger udspretningsarealerne i et område med mange gamle løvskove; domineret af bevoksninger med Eg og Bøg. Det drejer sig om Vester Indelukke, Tokkeskov og Totterup Skov. Disse skovområder vurderes at være kvælstoffølsomme ud fra deres alder og forekomst af skovhabitatnaturtyper.

Nærmeste skov, Totterup Skov, er beliggende 125 m vest for udspretningsarealerne. Skoven rummer habitatnaturtyperne "Egeblandskov" (typekode 9160) og "Bøgskov på muld" (9130), men rummer ikke særligt sjældne eller beskyttelseskrævende arter eller en rig epifytflora.

Vurdering

I vurderingen indgår, at der ved projektet udspreddes husdyrgødning (svinegylle).

Kategori 1-natur: vurderingen af kvælstoffølsomme naturtyper på udpegningsgrundlaget for nærmeste Habitatområde foretages i forbindelse med vurderingen af påvirkningen af Natura 2000-områder i næstfølgende afsnit.

Kategori 2-natur: afstanden fra de nærmeste udspretningsarealer til det nævnte kategori 2-naturområde, overdrev ved Tryggvælde Ådal, er så stor, at der ikke er nogen påvirkning fra udspretning på overdrevet.

Kategori 3-natur: Udbringning af husdyrgødning må ikke medføre, at tilstanden i de beskyttede naturtyper eller ammoniakfølsomme skove påvirkes negativt.

Der findes ikke kategori 3-moser eller -overdrev indenfor en afstand af flere kilometer fra udspretningsarealerne.

Nærmeste kvælstoffølsomme skov, Totterup Skov, er beliggende 125 m vest for udspretningsarealerne, dvs. mod den fremherskende vindretning. Tålegrænsen for nævnte skovhabitatnaturtyper er 10-20 kg N/ha/år /1/. Baggrundsbelastningen for Faxe kommune under ét er 13,2 kg N/ha/år /2/.

Dette indebærer, at den nedre tålegrænse for den ammoniakfølsomme skov er overskredet alene af baggrundsbelastningen.

Lysåbne naturområder og skove kan forringes ved afdampning af ammoniak fra udbragt flydende husdyrgødning. Det vurderes af Danmarks Miljøundersøgelser /13/, at der op til 20-30 m fra et udbringningsareal sker en afdampning, som overstiger 1 kg N pr. ha. Påvirkningen kan blive så stor, at den generelle naturtilstand kan blive forringet. Ved påvirkninger på mindre end 1 kg N/ha/år sker der ikke væsentlige negative tilstandsændringer, jf. bilag til Miljøstyrelsens praksisnotat af 8. marts 2010 /10/.

I kraft af afstanden mellem omgivende skove og udspretningsarealerne vurderes belastningen fra udspretningsarealerne at være væsentligt mindre end 1 kg N/ha/år.

Nærmeste skov, Totterup Skov, rummer ikke en speciel epifytflora (af mosser eller laver), der gør, at de vurderes for særlig følsom for atmosfærisk kvælstofbelastning. Dette er især tilfældet for den ydre del af skovene, nærmest skovbrynene, og som derfor er mest udsat for vindpåvirkning og udtørring. Skoven har derfor en karakter, der alene berettiger, at den øvre tålegrænse anvendes som tærskel-værdi for, hvornår en tilstandsændring kan forventes ved overskridelse. Dvs. at såfremt belastningen af skoven, incl. baggrundsbelastningen, er mindre end 20 kg N/ha/år, vurderes det, at skovene ikke ændrer karakter eller naturindhold.

Det er Faxe kommunes samlede vurdering at der ikke vil være nogen væsentlig negativ påvirkning fra afdampet ammoniak fra den udbragte svinegylle på naturområder omfattet af § 7 for så vidt angår kategori 2- eller kategori 3-natur.

Naturområder beskyttet af § 3 i Naturbeskyttelsesloven og sårbare arter, herunder Bilag IV-arter

En række habitatnaturtyper og § 3-arealer er sårbare over for nitrat- og fosforpåvirkninger. Udvaskning af nitrat og afstrømning af fosfor fra udbringningsarealerne kan medføre væsentlige miljøpåvirkninger af overfladevand (vandløb, søer og fjord- og kystvande) samt våde terrestriske naturtyper som kilder, væld og kær. Tilstanden i naturarealer må ikke ændres uden forudgående dispensation fra kommunen.

I Danmark findes der 80 dyre- og plantearter, der er omfattet af EF-Habitatdirektivets bilag IV (kaldet bilag IV-arter) som særlig strengt beskyttede i deres naturlige udbredelsesområder ifølge direktivets artikel 12. På eller nær udbringningsarealerne findes med stor sandsynlighed Bilag IV-padderne Springfrø, Spidsnudet Frø og Stor Vandsalamander.

Især de § 3-naturområder og levesteder for Bilag IV-arter, der ligger lige op til udbringningsarealer, vil være under direkte påvirkning. Der er i juli 2013 foretaget besigtigelse af naturområder (vandhuller, enge, moser og vandløb) nær udbringningsarealer (bilag 6).

Vandløb

Udspretningsarealerne langs vandløb er besigtiget for at konstatere, om der er stærkt skrånende terræn mod vandløbene. Den nordlige del af mark 17-1 forløber på en strækning af ca. 200 meter langs et § 3-beskyttet vandløb.

På en del af vandløbsstrækningen er der dyrket indtil 2-3 meter fra kronekanten; mens der på den øvrige del findes en udyrket bræmme på 5-10 meter.

Vandhuller og andre § 3-naturtyper samt levesteder for Bilag IV-padder

Der findes ikke § 3-naturtyper eller levesteder for Bilag IV-padder indenfor de nærmeste 150 meter fra udspretningsarealerne (bortset fra Totterup Skov).

Af øvrige Bilag IV-arter findes i området en række flagermusarter i området; disse er ligeledes på habitatdirektivets Bilag IV. De almindeligste og mest sandsynlige arter i Faxe Kommune er vandflagermus, brunflagermus, langøret flagermus, sydflagermus og dværgflagermus /5,8,9/. Alle flagermus i Danmark er fredede og flere arter er tillige rødlistet.

Øvrige fredede eller rødlistede arter.

Der findes ikke registreringer af fredede eller rødlistede arter fra området, og der er endvidere ikke gjort registreringer af sådanne ved besigtigelserne.

Kommunens vurdering

Ved godkendelse af projekter skal kommunen vurdere, om udbringning af husdyrgødning beskadiger eller ødelægger yngle- eller rasteområder for bilag IV arterne i det naturlige udbredelsesområde. Endvidere må der ikke ske negativ påvirkning af § 3-naturområder.

En del naturtyper og en række arter er meget følsomme overfor husdyrgødning. Naturtyper og levesteder, der ligger lige op til udbringningsarealer, vil især være under direkte påvirkning.

Projektet kan kun godkendes under forudsætning af, at tilstanden i beskyttede naturtyper ikke forringes og af, at der ikke sker en beskadigelse eller ødelæggelse herunder gradvis forringelse af yngle- eller rasteområder for Bilag IV-arter jf. Habitatbekendtgørelsens § 11 og Naturbeskyttelseslovens § 29a.

Vurderingen af de enkelte naturelementer (§ 3-natur, § 3-vandløb og bilag IV-arter) beskrives nedenfor.

§ 3-natur og tålegrænser

Der findes ikke § 3-natur nær udspretningsarealerne, som kan blive påvirket af afdampet ammoniak.

Vandløb

Da de § 3-beskyttede vandløb fremover vil være omfattet af kravet om udlægning af 10 m bræmme (efter Lov om randzoner (nr. 591 af 14/6 2011) og Lov om ændring af lov om randzoner (nr. 563 af 18/6 2012) vil vandløbet dermed være omfattet af anden lovgivning. Kommunen vil derfor ikke stille vilkår i forhold til beskyttelse af vandløbene.

Bilag IV-arter

Der findes ikke levesteder for Bilag IV-padder indenfor de nærmeste 123 meter fra udspretningsarealerne. Øvrige forekommende bilag IV-arter (Flagermus) vurderes ikke at blive påvirket af udspretning af husdyrgødning.

Den samlede vurdering er, at spredning af svinegylle ikke negativt vil påvirke § 3-områder eller levesteder for Bilag IV-arter.

Natura 2000-områder

EU har en overordnet målsætning om at stoppe forringelser af biodiversiteten senest i 2010. Ét af de vigtigste midler til at opfylde denne målsætning er de såkaldte Natura 2000-direktiver (Habitat- og Fuglebeskyttelsesdirektiv).

Natura 2000-områder udgøres af habitat- og fuglebeskyttelsesområder, som til sammen danner et økologisk netværk af beskyttede naturområder gennem hele EU. I Danmark kaldes områderne også for internationale naturbeskyttelsesområder, og her indgår også ramsar-områderne. Der er 254 habitat-, 113 fuglebeskyttelses- og 27 ramsar-områder i Danmark.

Det nærmeste habitatområde nr. H132, der er en del af Natura 2000-område nr. 149, Tryggevælde Ådal. Nærmeste afstand mellem udspretningsarealer og Natura 2000-området er godt 5 km.

Natura 2000-området er kort beskrevet nedenfor og udpegningsgrundlagene ses i bilag 7. samt i Natura 2000-planen /14/.

Natura 2000-område nr. 149, Tryggevælde Ådal

Natura 2000-området består af et stort sammenhængende område omkring Tryggevælde Å fra udløbet i Køge Bugt til sammenløbet med Stevns Å syd for Hårlev.

På begge sider af ådalen, parallelt med åen, findes sammenhængende bræmmer af rigkær. Rigkærene er flere steder meget artsrige og med mange sjældne og ualmindelige arter, bl.a. en af Danmarks sjældneste orkideer, Pukkellæbe, den nationale ansvarsart, Eng-Ensian, samt de på landsplan sjældne arter Engblomme, Eng-Troldurt, Leverurt og forskellige arter af orkideer. Endvidere er Mygblomst, en orkide af fællesskabsbetydning på europæisk plan, tidligere fundet i ådalen, senest i 1987. Kærene er generelt også meget rige på bladmosser og rummer flere ualmindelige arter.

Ådalen er en af Sjællands bedste indlandslokaliteter for Vibe, Rødben og Dobbeltbekkasin, ligesom der findes mange ynglende Nattergale og Sivsangere. Derudover yngler Rørhøg og Pungmejse i ådalen. Tryggevælde Ådal er dog ikke Fuglebeskyttelsesområde.

Vurdering

Før der træffes afgørelse om tilladelse eller godkendelse efter husdyrbrugsloven, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, jf. habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 1. Princippet i beskyttelsen er, at der ikke i disse områder må foretages noget, som skader de naturværdier (naturtyper og arter), som ligger til grund for deres udpegning.

Hvis projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der, jf. habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 2, foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Den fælles målsætning for de udpegede områder er, at de naturtyper og arter, som et område er udpeget for at beskytte, skal have en gunstig bevaringsstatus.

Det er kommunens opfattelse, at Natura 2000-området bør gives den størst mulige beskyttelse, således at yderligere forringelse af naturtypernes bevaringsstatus ikke sker gennem næringspåvirkning fra landbrug. I det aktuelle tilfælde fra næringspåvirkning gennem udbringning af husdyrgødning på arealer

I forhold til afdampning af ammoniak fra udspretningsarealerne er det kommunens vurdering, at der i kraft af afstanden (godt 5 km) mellem udspretningsarealerne og de internationale beskyttelsesområder *ikke* vil være nogen påvirkning af sidstnævnte.

Samtidigt vurderes det, at udbringningen af husdyrgødning ikke kræver, at der i forhold til påvirkninger fra udbringningsarealerne udarbejdes en egentlig konsekvensvurdering jf. § 7 i Habitatdirektivbekendtgørelsen.

Begrundelsen for denne vurdering er, at hverken naturtyper eller arter vurderes at ville blive påvirket af udspretning af husdyrgødning på de godkendte arealer.

Påvirkning af kulturmiljø

Kulturhistoriske spor

Landskabet i Faxe Kommune er præget af menneskets virke igennem årtusinder. Overalt finder vi historiske spor, der fortæller om samfundsudviklingen og om, hvordan mennesket har påvirket omgivelserne. Mange af de historiske spor er kulturhistoriske værdier, der har så stor værdi for formidlingen af og betydningen for vores kulturforståelse, at de er værd at bevare og derfor fortjener en særlig beskyttelse.

De kulturhistoriske værdier kan både omfatte enkeltstående elementer og hele kulturmiljøer, som f.eks. kirker, kirkegårde og deres omgivelser, fortidsminder som gravhøje og arkæologiske fund, fredede og bevaringsværdige bygninger og anlæg, sten- og jorddiger, alléer og levende hegn samt kulturmiljøer, der afspejler en bestemt tidsepoke eller en landsbytype. Kommuneplanens udpegning fremhæver de særligt værdifulde kulturhistoriske træk i kommunen. Der er i Faxe Kommune udpeget "særlig værdifulde kulturmiljøer", "kulturmiljøer" mm.

Fredede fortidsminder

Der er ikke registeret fortidsminder på de nye udbringningsarealer.

Beskyttede sten- og jorddiger

Der er beskyttede diger efter Museumslovens § 29a, langs vest- og sydsiden af mark 17-1. Se bilag 8.

Kulturarvsarealer

Der er ikke registeret kulturarvsarealer på udbringningsarealerne.

Faxe kommune vurderer, at almindelig landbrugsdrift på de udbringningsarealer ikke vil påvirke sten- og jorddigerne.

Gennemgang af BAT (Bedst tilgængelig teknik)

Dette tillæg omhandler kun ændring af udbringningsarealer og derfor er BAT på andre områder end udbringning af husdyrgødning re- guleret i den eksisterende miljøgodkendelse af 11. februar 2011.

Udbringning af husdyrgødning

Ifølge Faxe Kommune er følgende tiltag BAT indenfor udbringning af husdyrgødning:

- Overholdelse af regler for udbringningstidspunktet (f.eks. forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage)
- Udbringningsmetoder
- Krav om nedfældning på arealer tæt på beskyttet natur
- Krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer
- indenfor 6 timer Krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha
- Krav om efterafgrøder
- At den producerede husdyrgødning afstemmes med udbringningsarealet og afgrødens gødningsbehov
- At der ved afgrødehøjde under 10 cm tilstræbes at udbringe gødningen under ideelle vejrforhold, dvs. køligt, fugtigt og vindstille, eller ved direkte nedfældning

Udbringningsteknologi

- Udbringning af gyllen skal fortrinsvis ske ved nedfældning eller slangeudlæggelse, alt efter afgrøde
- Ansøger sørger for ikke at køre på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket udbringningsareal, da der efter- følgende er fare for afstrømning til vandløb, søer eller lignende
- Gylleudbringning sker normalt kun på hverdage

Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold, og evt. nedbør). Da gyllen udbringes på veletablerede afgrøder, minimeres ammoniakfordampning og lugt- gener pga. mindre fordampning og hurtigere optagelse i planterne.

Referencer ifm. naturafsnittet

1. Manual vedr. vurdering af de lokale miljøeffekter som følge af luftbåret kvælstof ved udvidelser og etablering af større husdyrbrug, 2003 (Ammoniakmanualen) af Skov- og Naturstyrelsen (opdateret udgave, dec. 2005).
2. Danmarks Miljøundersøgelser 2009: Deposition af N komponenter 2007 – kommuner
www.dmu.dk/Luft/Luftforurenings-modeller/Deposition/
3. GIS-temaer fra www.arealinformation.dk vedr. DEVANO-kortlagte naturtyper og levesteder, beskyttede naturtyper, § 7-naturtyper, risikoanalyser for målsatte vandløb, nitrat- og fosforklasser, nitratfølsomme indvindingsområder, samt drikkevandsområder.
4. GIS-temaer fra Storstrøms Amt med fund af sjældne og rødlistede arter: planter, padder, krybdyr, pattedyr og insekter.
5. Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV. www2.dmu.dk/pub/FR635.pdf
6. Habitatbeskrivelser, årgang 2005. Beskrivelse af danske naturtyper omfattet af habitatdirektivet (NATURA 2000 typer). www.dmu.dk/1_Om_DMU/2_Tvaer-funk/3_fdc_bio/ta/Habitat-beskrivelser-app4b-ver102.doc
7. Oplysninger på www.vandognatur.dk
8. Oplysninger på www.naturdata.dk
9. Dansk Pattedyratlas (2007). Gyldendal. ISBN 13: 9788702055061.
Side 16/20
10. Miljøministeriet 2009: MILJØKLAGENÆVNETS PRAKSIS I SAGER OM MILJØGODKENDELSE AF HUSDYRBRUG ("PRAKSISNOTAT", 2. UDG.) 15. december 2009.
<http://www.mst.dk/NR/ronlyres/6422C493-71D4-4E2B-A023-E03AE9375087/0/Praksisnotat2udg15122009.pdf>
11. Miljøministeriet 2009: Bilag til Praksisnotatet - Notat om beskyttelsesniveauer m m
<http://www.mst.dk/NR/ronlyres/B2DB3821-C06E-4773-BA60-8B9BB932F840/0/-Notatombeskyttelsesniveaubilagtilpraksisnotat.pdf>
12. Miljøministeriet 2009: Bilag til Praksisnotatet - Notat om påvirkning af Natura 2000-områder.
<http://www.mst.dk/NR/ronlyres/C121C3AF-22DD-461E-B9EFC48BD3556BCD/0/NotatompåvirkningafNatura2000bilagpraksisnotat.pdf>
13. Miljøministeriet 2009: Bilag til Praksisnotatet –DMUs vurdering af usikkerhed ved tærskelværdier for ammoniakfølsom natur. http://www.mst.dk/NR/ronlyres/9A721962-E178-46EC-9022-4E69901A5AC5/0/Bilag_MKNpraksisnotat_DMUtærskelværdier.pdf
14. Naturstyrelsen 2011: Natura 2000-plan 2010-2015. Trykgevælde Ådal.. Natura 2000-område nr. 149. Habitatområde H132

Oversigt over bilag

Bilag 1: Oversigtskort, ejede og forpagtede arealer

Bilag 2: Nitratfølsomme indvindingsområder og område med særlige drikkevandsinteresser

Bilag 3: Nitratklasser

Bilag 4: Fosforklasser

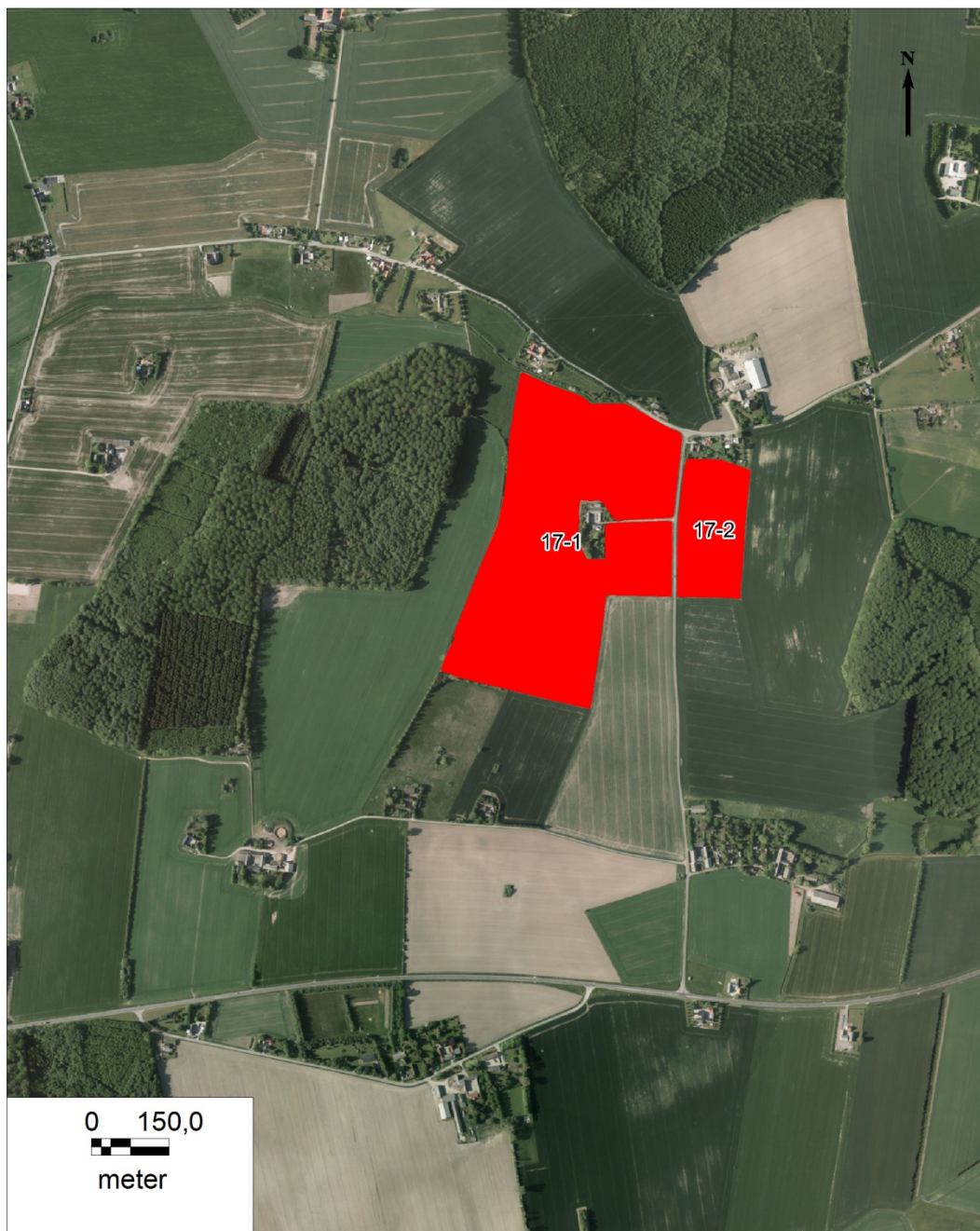
Bilag 5: Kategori 2 og 3-naturtyper

Bilag 6: Ejede og forpagtede arealer ift. § 3-natur

Bilag 7: Udpegningsgrundlag for Natura 2000-områder.

Bilag 8: Ejede og forpagtede arealer ift. fortidsminder og sten- og jorddiger

Bilag 1: Oversigtskort, ejede og forpagtede arealer

Grundkort: © GST

Signaturforklaring

Udbringningsarealer

 Egne og forpagtede arealer med marknummer

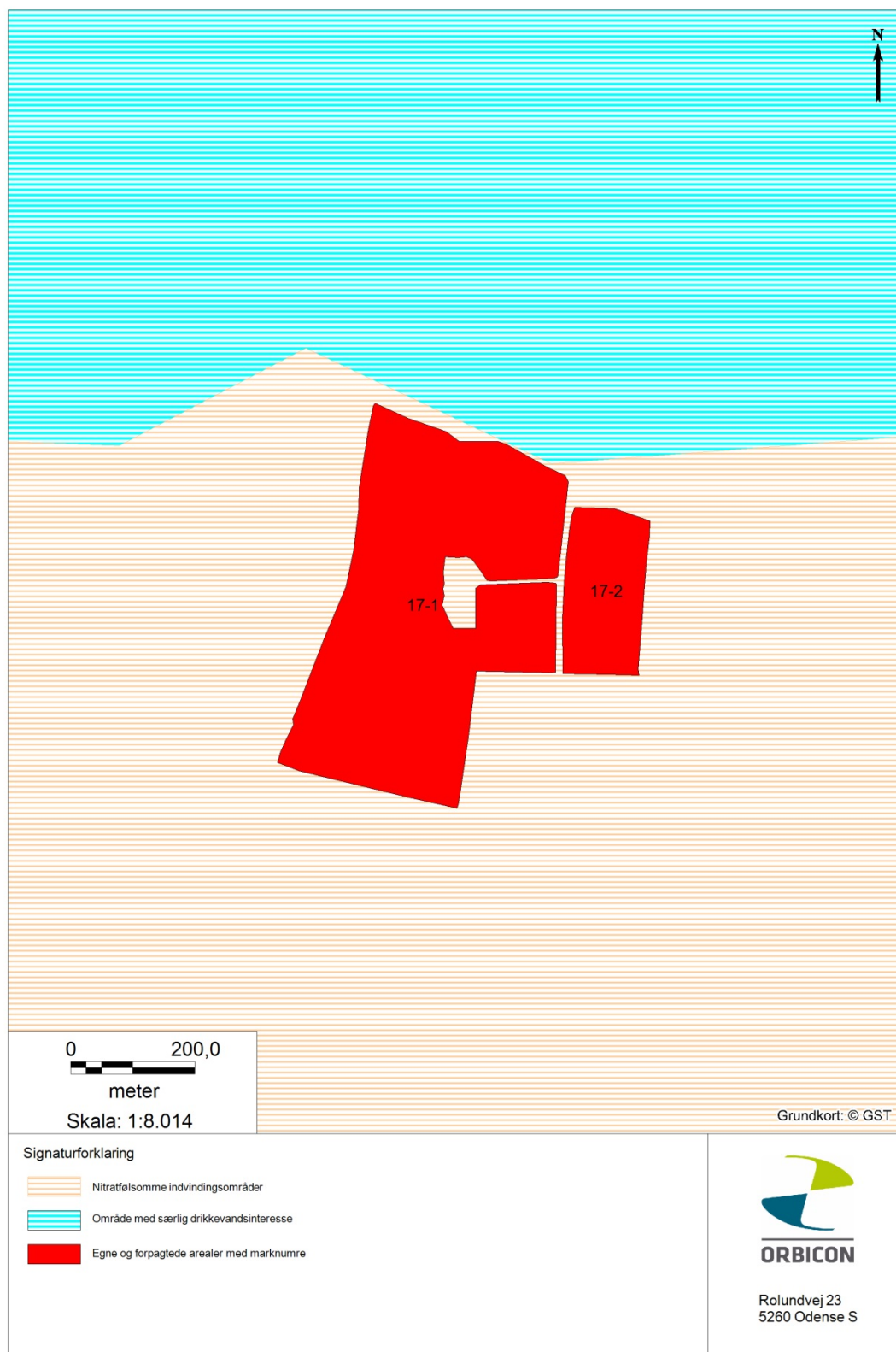
ORBICON

Rolundvej 23
5260 Odense S

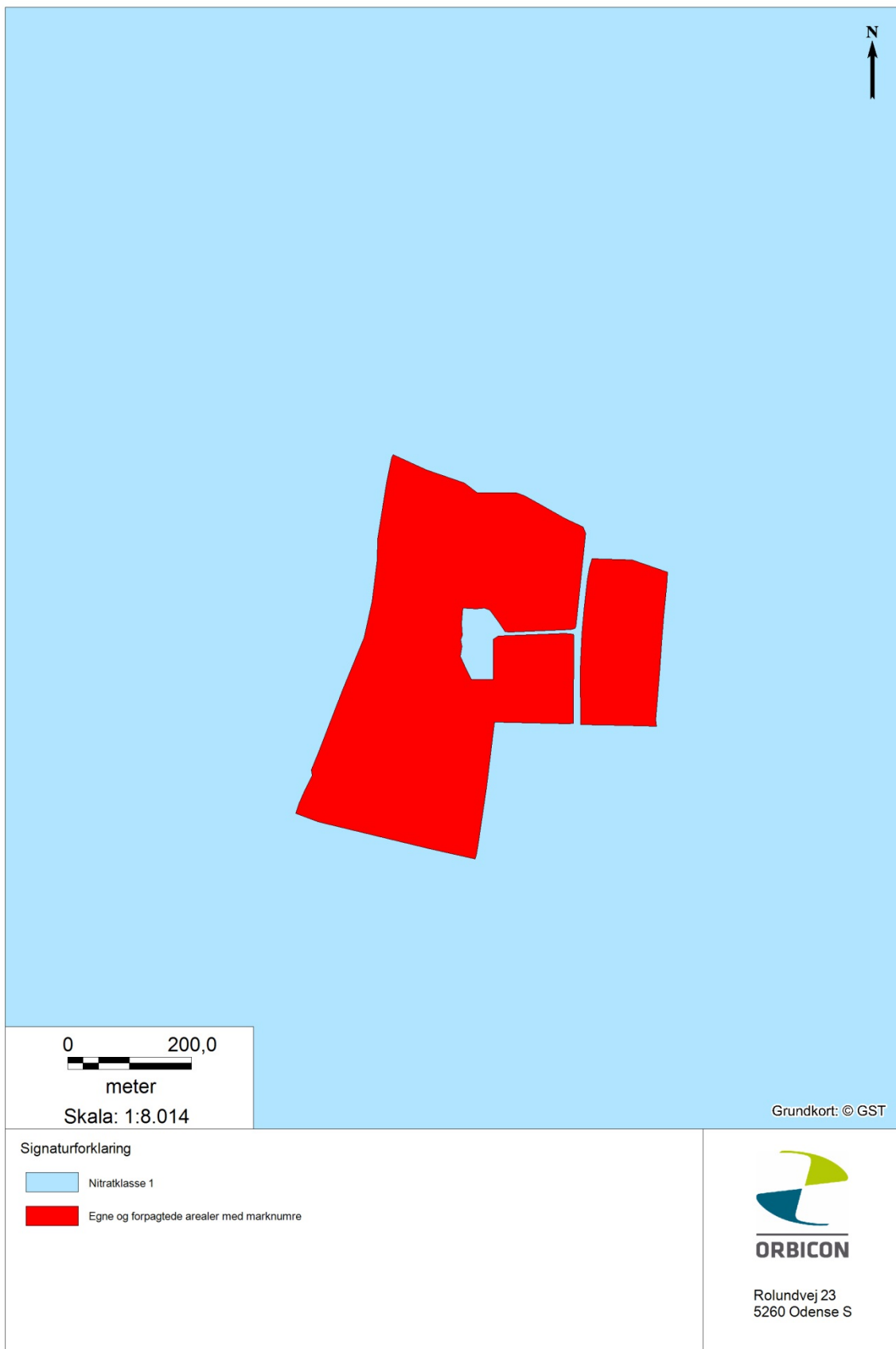

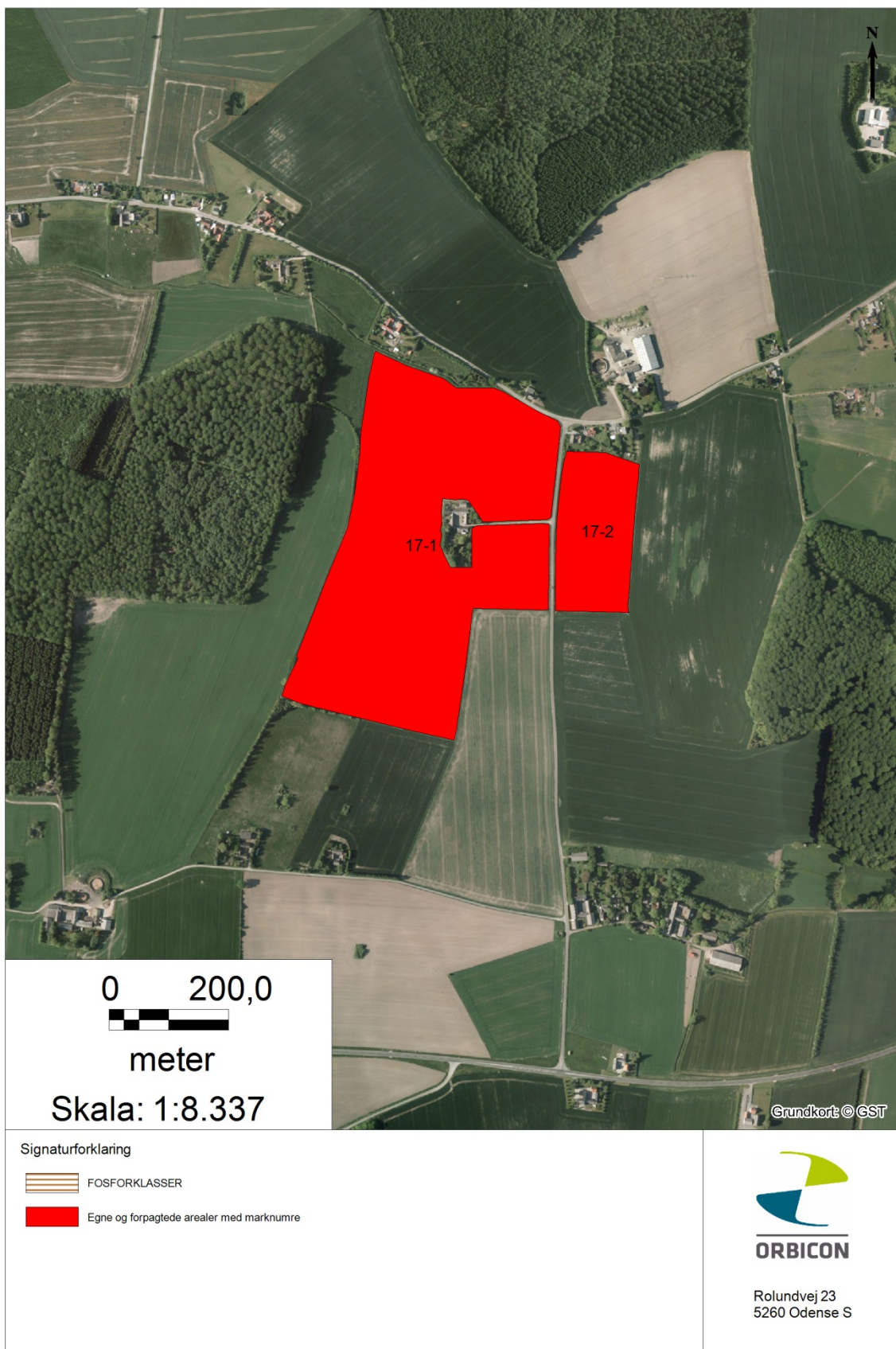
Bilag 2: Nitratfølsomme indvindingsområder og område med særlige drikkevandsinteresser

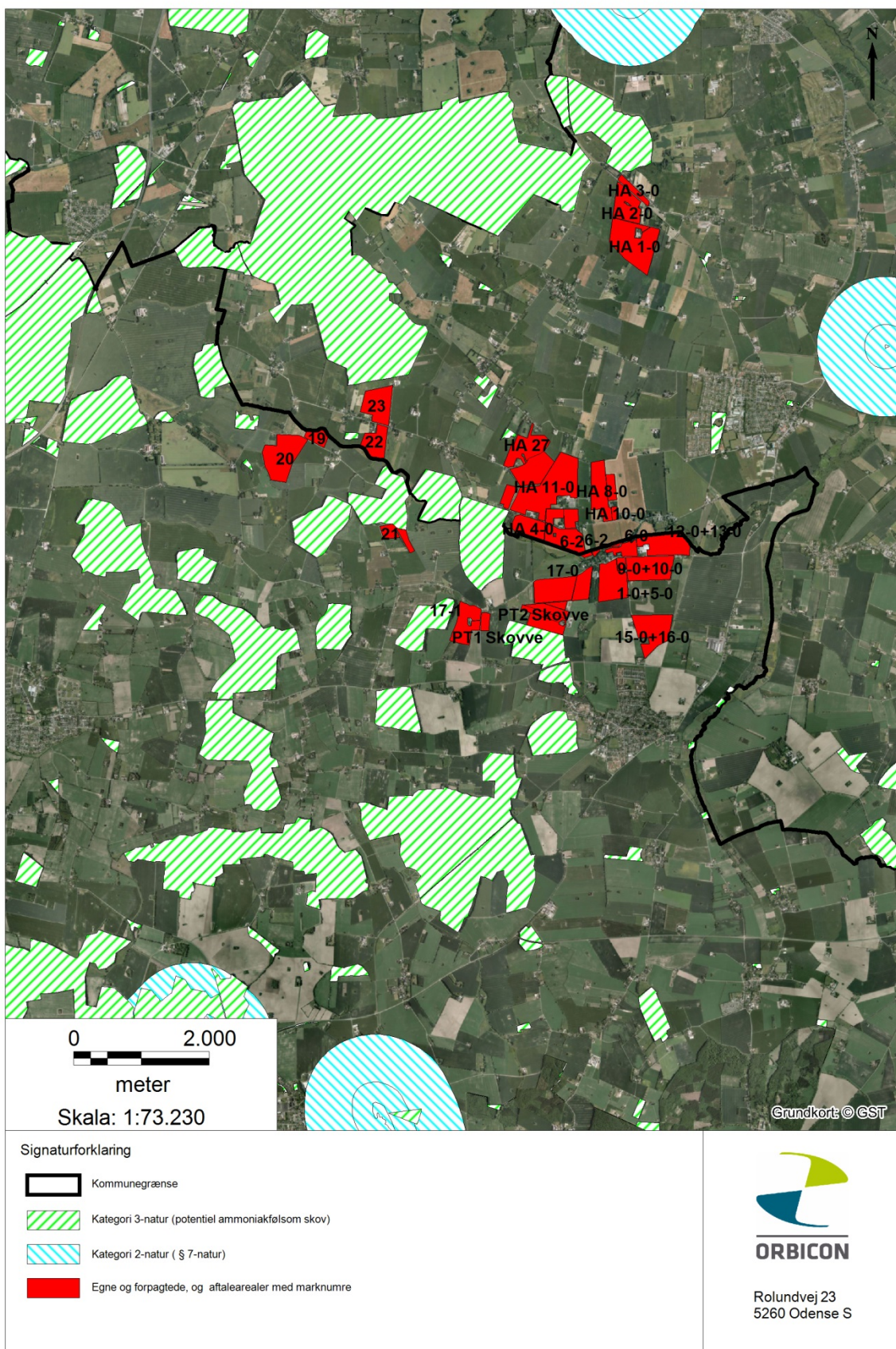
Bilag 3: Nitratklasser

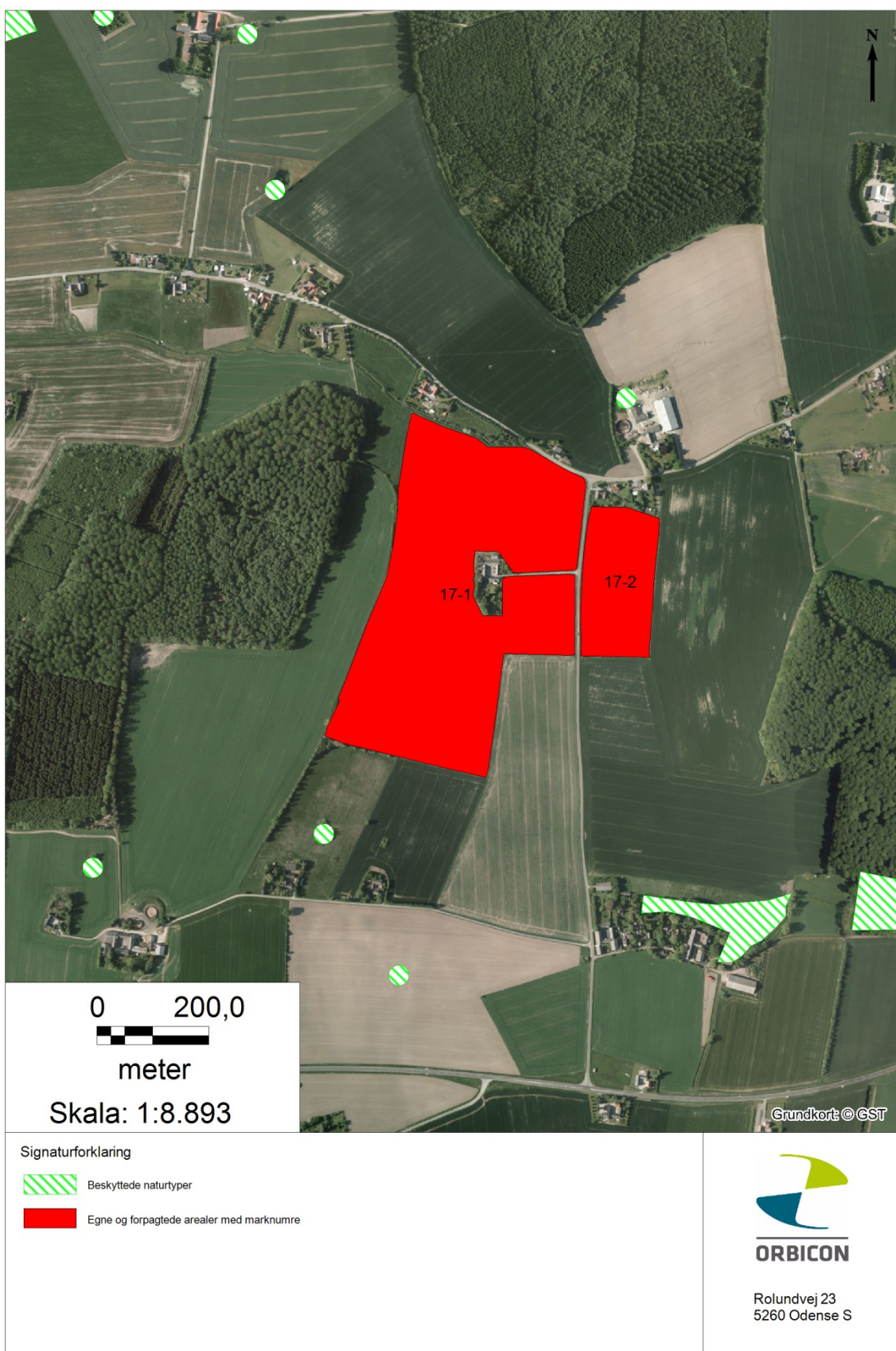
Bilag 4: Fosforklasser

Bilag 5: Kategori 2 og 3-naturtyper

Bilag 6: Ejede og forpagtede arealer ift. § 3-natur

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 132

Naturtyper:

- 1210 Strandvold med enårige planter
- 1220 Strandvold med flerårige planter
- 2130 Grå/grøn klit
- 3150 Næringsrig sø
- 3260 Vandløb
- 3270 Å-mudderbanke
- 6230 Surt overdrev
- 6410 Tidvis våd eng
- 6430 Urtebræmme
- 7230 Rigkær
- 91E0 Elle- og askeskov

Arter:

- 1903 Mygblomst

Bilag 8: Ejede og forpagtede arealer ift. fortidsminder og sten- og jorddiger

